

Częstochowa, dn. 19.02.2024 r.

Dr hab. inż. **Paweł Kobis**, Prof. PCz
Katedra Informatycznych Systemów Zarządzania
Wydział Zarządzania
Politechnika Częstochowska
Al. Armii Krajowej 19B
42-200 Częstochowa

Recenzja

pracy doktorskiej mgr. **Thomasa Naprawskiego**

nt. „Modele strategii zarządzania serwisem internetowym”

Promotor: Prof. dr hab. **Zygmunt Drązek**

Promotor pomocniczy: dr **Tomasz Komorowski**

1. Formalna podstawa wykonania recenzji

Pismo Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego dra hab. Wojciecha Drożdża, prof. US z dnia 19 stycznia 2024 r. w sprawie ponownego przygotowania recenzji poprawionej rozprawy doktorskiej mgr. Thomasa Naprawskiego pt. „Modele strategii zarządzania serwisem internetowym”.

2. Adnotacja odnośnie recenzji

Recenzja odnosi się do poprawionej rozprawy doktorskiej, która w swym fundamencie oraz większości treści pozostała bez zmian. W związku z tym, aby nie tworzyć jedynie „erraty” do przesłanej recenzji pierwotnej z dnia 14.09.2023 r., niniejszy tekst stanowi korektę pierwotnej recenzji – tym samym jest w większości niezmienioną treścią z koniecznymi uzupełnieniami i korektami odnoszącymi się do zmian wprowadzonych przez doktoranta.

3. Ocena doboru problematyki badawczej i tematu rozprawy

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska dotyczy aktualnego i ważnego zagadnienia jakim jest zarządzanie serwisami internetowymi. Problematyka ta jest obecnie na tyle istotna, że dotyczy obszarów działalności większości współczesnych organizacji gospodarczych, które traktują sieć globalną jako uzupełnienie podstawowej, tradycyjnej działalności gospodarczej lub

**Katedra Informatycznych Systemów Zarządzania- Wydział Zarządzania
Politechnika Częstochowska**

al. Armii Krajowej 19 B, 42-201 Częstochowa
tel. +48 34 325 02 12, e-mail: wz_bok_3@wz.pcz.pl

www.wz.pcz.pl

jako podstawowe środowisko funkcjonowania w obecnym, dynamicznie rozwijającym się i jednocześnie turbulentnym otoczeniu gospodarczym.

Stworzenie a następnie zarządzanie serwisem internetowym stanowi wyzwanie dla wielu współczesnych organizacji gospodarczych. Istnieje wiele technik i technologii tworzenia, optymalizacji, pozycjonowania witryn. Podczas tych procesów należy odpowiednio dobierać dostępne rozwiązania w zależności od specyfiki, kategorii tworzonej witryny tak, aby później móc skutecznie zarządzać witryną i docierać do określonych użytkowników. Przedstawiona praca doktorska stanowi istotny wkład zarówno od strony teoriopoznawczej jak i użytkarnej.

Dobór tematu rozprawy do prezentowanych treści uważam za poprawny.

4. Ocena celów i hipotez badawczych

W pracy przyjęto jeden cel główny oraz postawiono jedną hipotezę badawczą.

Cel główny brzmi:

„Celem pracy jest opracowanie całościowego modelu strategii zarządzania serwisem internetowym, który dopasowując się do specyfiki serwisu internetowego, umożliwi generowanie modeli (real-time) odpowiadających aktualnym potrzebom użytkownika”

Do celu głównego przyporządkowano cztery cele poznawcze odnoszące się do:

1. *Porównań strategii zarządzania w serwisach internetowych różnych branż w celu identyfikacji najlepszych praktyk, technik i ich potencjalnego wpływu na dostosowania strategii do aktualnych potrzeb specyfiki branży.*
2. *Opracowania rekomendacji, które wspomagają proces zarządzania serwisami internetowymi.*
3. *Zidentyfikowania czynników wpływających na wybór i użytkowanie serwisów internetowych z perspektywy doświadczeń użytkowników, w celu lepszego zrozumienia ich preferencji i potrzeb.*
4. *Identyfikacji istotności kryteriów technologicznych wpływających na użytkowanie serwisów z punktu widzenia użytkownika, w celu dostosowanie funkcjonalności serwisów do oczekiwań i wymagań użytkowników.*

Hipoteza badawcza została sformułowana następująco:

„Opracowanie całościowego modelu strategii zarządzania serwisem internetowym umożliwi tworzenie modeli częściowych, z których każdy może stanowić model zarządzania serwisem internetowym dostosowanym do aktualnych potrzeb użytkownika”.

Przyjęty cel główny, cele poznawcze i hipoteza badawcza zostały sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Są ściśle powiązane z tytułem rozprawy i określają zakres realizowanych kolejno

etapów badań. Reasumując, rozprawę doktorską od strony postawionego celu, celów poznawczych i hipotezy badawczej oceniam pozytywnie.

5. Ocena zakresu rozprawy, źródeł informacji i metod badawczych

Zakres podmiotowy pracy obejmował w pierwszej części badań 10 serwisów internetowych, z kolei w drugiej części badań 216 respondentów wybranych metodą nielosową.

Zakres przestrzenny w pierwszej części badań obejmował serwisy najwyżej pozycjonowane w Polsce, w części drugiej respondentów zamieszkujących na terenie Polski.

Zakres czasowy badań ankietowych: maj 2022 r. do kwiecień 2023 r.

Głównymi źródłami informacji była literatura przedmiotu oraz wyniki badań i analiz własnych.

Spis literatury obejmuje łącznie 279 pozycji literaturowych, przy czym prawie 70% stanowi literatura anglojęzyczna. Dużą liczbę pozycji literaturowych stanowią również opracowania w formie elektronicznej – co ze względu na tematykę pracy jest uzasadnione. Jak zostanie wykazane w punkcie kolejnym „Ocena układu i treści pracy” istnieje pewien niedosyt w doborze aktualnej literatury przedmiotu w wybranych, omawianych przez autora zagadnieniach.

W pracy zastosowano metodę studium przypadku (rozdział 4 pracy) oraz badania ankietowe (rozdział 5 pracy). Dobór metod uważam za właściwy.

Reasumując, ocenę zakresu rozprawy, źródeł informacji i metod badawczych oceniam pozytywnie.

6. Ocena układu i treści pracy

Przedłożona praca doktorska mieści się na 244 stronach. Składa się ze strony tytułowej, oświadczenia doktoranta, spisu treści, wprowadzenia, 6 rozdziałów zasadniczych, przy czym 3 pierwsze rozdziały należy uznać jako teoretyczne a rozdziały nr 4,5 i 6 jako empiryczne, zakończenia, spisu literatury, spisu tabel, spisu rysunków, spisu wykresów, załączników w postaci:

- scenariusza badawczego – studium przypadku,
- kwestionariusza ankiety,
- przebiegu wykonywanych obliczeń w ramach badań ankietowych,
- mapowania wpływu.

Pracę kończy „abstract” w języku angielskim.

Układ pracy można ogólnie uznać za poprawny lecz nie optymalny. Pewien niedosyt budzi dość duża dysproporcja między rozdziałami teoretycznymi a rozdziałami empirycznymi. Szczególną dysproporcję do pozostałych rozdziałów przedstawiają rozdziały 5 i 6 obejmujące 23 i 14 stron maszynopisu a stanowiące przecież meritum rozprawy doktorskiej.

Niezrozumiałe również wydaje się umieszczenie załączników w postaci „przebiegu wykonywanych obliczeń w ramach badań ankietowych” oraz „mapowania wpływu”. Załączniki te stanowią część dotyczącą analizy zebranych danych. Ich treści z odpowiednim opisem powinny znaleźć się w rozdziałach empirycznych.

Wprowadzenie, mieszczące się na 6 stronach, zawiera syntetyczne ujęcie zagadnienia zarządzania serwisem internetowym, problematykę badawczą, jaka będzie ujęta w kolejnych rozdziałach pracy, główny cel pracy i cztery cele poznawcze. W dalszej części autor postawił hipotezę badawczą. Na kolejnych stronach wprowadzenia krótko scharakteryzowano poszczególne rozdziały pracy.

W rozdziale pierwszym (teoretycznym), zatytułowanym „*Fundamenty serwisów internetowych oraz ich koncepcje zarządzania*” autor opisał znaczenie serwisu internetowego, strukturę serwisów internetowych, wyszczególniając elementy z których się składają. Opisano również funkcjonalność serwisów dzieląc je na określone kategorie. Poszczególne kategorie scharakteryzowano i również opisano. W dalszej części rozdziału autor zawarł sposoby projektowania i tworzenia strony internetowej wymieniając ponadto najważniejsze standardy i normy przydatne w procesie ich budowy. Opis wzbogacono o przykład (szablon) prostej strony w języku HTML. Kolejno autor w podrozdziale 1.2 opisuje fundamenty funkcjonowania serwisów internetowych wraz z kilkunasturowym opisem historii nt. sieci Internet. Na stronie 36 w podrozdziale 1.3 pt. „*Przegląd definicji Zarządzania Serwisem Internetowym*” ujęto tabelaryczne zestawienie definicji dotyczących tematyki rozdziału wraz z syntetycznym opisem. Ujęto również opis zespołu zarządzającego serwisem internetowym. W podrozdziale 1.4 zawarto charakterystyki poszczególnych obszarów w kontekście zarządzania serwisem internetowym. Doktorant umiejętnie i wyczerpująco scharakteryzował poszczególne obszary w kontekście kolejnych rozdziałów empirycznych oraz przedmiotowych modeli strategii zarządzania serwisem internetowym. Rozdział kończy krótki opis na temat ewentualnych problemów wynikających z braku zarządzania serwisem internetowym.

W kontekście najobszerniejszego w pracy rozdziału pierwszego mam kilka uwag.

Na stronie 12 autor wypunktowując „główne elementy składowe serwisu internetowego” pisze: „*na stronie dostępne są różne komponenty i narzędzia, takie jak protokoły komunikacyjne, które pomagają w wymianie danych między serwerami, backendem i frontem. Ponadto liczne systemy i narzędzia poprawiają wydajność witryny, są to między innymi systemy zarządzania zadaniami, treścią, testami, pozwalające na monitorowanie, jak i integrację oraz uwierzytelnianie i inne podobne usługi dodatkowe elementy serwisu.*” Pomijając dyskusyjny styl zacytowanych zdań należy zapytać: co to jest „front”? Co to są „systemy zarządzania zadaniami” oraz „systemy zarządzania testami”? Co integrują i uwierzytelniają wspomniane systemy? Należy również stwierdzić, że protokoły komunikacyjne nie są dostępne na stronach internetowych. Określone protokoły komunikacyjne są zaimplementowane i skonfigurowane na

serwerach fizycznych, serwerach wirtualnych lub hostingach na których umieszczamy pliki strony internetowej wraz z bazami danych.

Kolejna uwaga dotyczy zawartości treści. Nie do końca zasadne wydaje się opisywanie historii powstania sieci Internet w tego typu pracy naukowej. Pełni ona raczej rolę „wypełniacza treści” niż rolę wnoszenia zagadnień merytorycznych w samej tematyce pracy. Podobne zdanie mam na temat sposobów projektowania stron internetowych. Tempo rozwoju technik i technologii informatycznych wpływa na dużą dynamikę zmian w sposobach tworzenia treści cyfrowych, a ponadto zarządzanie serwisem w obszarze zagadnień poruszanych w pracy nie koreluje bezpośrednio z technikami budowy stron internetowych. Autor wprawdzie uzasadnia pod koniec podrozdziału 1.1 opisywanie norm projektowania i tworzenia stron internetowych, ale w dalszym ciągu podtrzymuję brak wspomnianej korelacji.

Powyższe uwagi nie przesądzają jednak o wartości merytorycznej rozdziału jako całości, który w dużej części uważam za poprawny i potrzebny w pracy.

W rozdziale drugim zatytułowanym „*Miary efektywności w procesie zarządzania serwisem internetowym jako determinanty strategii zarządzania serwisem*” autor opisuje technologiczne miary efektywności zarządzania serwisem internetowym wymieniając tabelarycznie 14 wskaźników szczególnie istotnych w procesie zarządzania serwisem internetowym. Kolejno opisowi poddane zostają ekonomiczne miary efektywności ZSI (Zarządzania Serwisem Internetowym). Autor odnosi je do ogólnie znanych miar efektywności bazujących na pojęciach, definicjach związanych z poniesionymi nakładami i uzyskanymi efektami odnosząc jednocześnie swoje wywody do ogólnych procesów występujących w podmiotach gospodarczych. W dalszej części doktorant koncentruje się na pojęciach związanych z konkurencyjnością serwisów internetowych wymieniając narzędzia, strategie pozwalające na utrzymanie przewagi konkurencyjnej. Uwzględnia również sposoby prawidłowego tworzenia treści w serwisie internetowym odnosząc je do jego ogólnej budowy, szybkości działania, dopasowania do urządzeń mobilnych i bezpieczeństwa.

Do drugiego rozdziału również mam uwagi. W aspekcie opisywania aktualnych trendów tworzenia efektywnej i konkurencyjnej strony internetowej oraz jej pozycjonowania autor odwołuje się do relatywnie starej literatury. Wprawdzie wersja poprawiona pracy doktorskiej została względem wersji pierwszej uszczuplona o pozycje z lat 20-stych i 80-tych ubiegłego wieku (uwagi z poprzedniej recenzji), ale nadal szereg wymienionych pozycji to opracowania z pierwszej i drugiej dekady tego wieku. Przykładowo, na stronie 83 autor powołuje się na pozycję z 2008 roku (Wit) pisząc o zarządzaniu stroną internetową. Tempo zmian w kształtowaniu się produktów sieciowych jest na tyle dynamiczne, że w wybranych aspektach już literatura 5 letnia staje się nieaktualna w świetle współczesnych rozwiązań. W przypadku pozycjonowania algorytmy wyszukiwarek zmieniają się corocznie, wymuszając na agencjach reklamowych ciągłe udoskonalanie procesu pozycjonowania organicznego i zmianę paradygmatów. Wiele rozwiązań, które w drugiej dekadzie XXI wieku miało swój początek, dziś zostało zastąpione innymi, bardziej efektywnymi oraz (np. w warstwie graficznej) efektownymi.

Podsumowując treść rozdziału drugiego stwierdzam, że pomimo wymienionych uchybień niewątpliwie nieco zmniejszających wartość naukową, stanowi on wkład teoretyczny w pracę jako całość.

W rozdziale trzecim, zatytułowanym „*Narzędzia i metody badania strategii w procesie zarządzania serwisem internetowym*” mieszczącym się na 22 stronach maszynopisu doktorant dokonał w pierwszej części przeglądu narzędzi badawczych w aspekcie strategii zarządzania serwisem internetowym. W dalszej kolejności przedstawił teoretyczne ramy modeli zarządzania ZSI, w tym Model C. Harrison, Model Zrównoważonego Rozwoju Wielu Interesariuszy, Model Jacoby, Model Diffily. Modele zostały przez doktoranta wystarczająco opisane a ich założenia odniesione do tematyki pracy. W kolejnym podrozdziale autor opisał metody badania strategii zarządzania serwisem internetowym wyszczególniając wraz z opisem w formie tabelarycznej 9 metod. Wymienienie metod i ich opisu ma charakter studium przypadku, gdyż każda z metod odwołuje się do konkretnego badania opisanego w literaturze przedmiotu. W dalszej części doktorant dokonał analizy SWOT metod badania strategii zarządzania serwisem internetowym zwięźle i precyzyjnie opisując mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia metod badawczych. Analiza ta pozwoliła autorowi na wybór metody badawczej w części empirycznej.

Do rozdziału trzeciego mam następujące uwagi: na stronach 90 i 91 autor wymieniając w tabeli 3.1 definicje modelu zarządzania serwisem internetowym odwołuje się do pozycji literaturowych z 2006, 2010 i 2015 roku. Podobnie jak wskazałem to w rozdziale drugim, uważam, że pozycje te powinny zostać zastąpione pozycjami zawierającymi nowsze definicje. Podobnie na rysunku 3.2 doktorant zamieszcza oś czasu tworzenia modeli zarządzania serwisem internetowym. Oś ta rozpoczyna się w 2006 roku i kończy na roku 2014. Będę oczekiwał od doktoranta odniesienia się do tej kwestii: czy przez ostatnich 10 lat nic w tej materii się nie zmieniło?

W recenzji poprzedniej zwróciłem uwagę na fakt, że na ówczesnej 96 stronie autor pisał: „(...) obecnie strona internetowa jest już nie tylko cyfrową reprezentacją organizacji, ale również staje się organizacją samą w sobie (...)”. Stwierdziłem, że pomimo, iż rozumiem sens wywodu autora i to co chciał przekazać przez to zdanie, nie mogę zgodzić się z tym, że strona internetowa jest organizacją. Doktorant więc w „nowej wersji” pracy skreślił drugą część zacytowanego zdania ale pozostawił początek punktu 3 (strona 99) które brzmi: „Strona internetowa jako organizacja”. W dalszej części dopisał po myślniku nieskreśloną część zdania, czyli: „obecnie strona internetowa jest już nie tylko cyfrową reprezentacją organizacji” i postawił kropkę, przez co „urwał” wywód myślowy – no bo jeśli „jest już nie tylko cyfrową reprezentacją organizacji”, to czym jeszcze? Reasumując – korekta wykonana dość niedbale.

Pomimo powyższych uwag rozdział trzeci uważam za poprawnie napisany. Jego atutem jest również to, że w sposób płynny pozwala czytelnikowi przejść do części empirycznej pracy (wspomniana wcześniej analiza SWOT).

Rozdział czwarty pracy doktorskiej pt. „*Analiza strategii zarządzania serwisami internetowymi – studium przypadku*” to pierwszy z trzech rozdziałów empirycznych w pracy.

Przeprowadzone przez doktoranta badania bazowały na zdefiniowanym scenariuszu badawczym dołączonym do pracy jako „Załącznik 1”. Autor do badania wybrał dziesięć najwyżej pozycjonowanych serwisów internetowych funkcjonujących na rynku polskim (większość wybranych serwisów posiada kapitał zagraniczny). Badania serwisów przez autora zostały przeprowadzone na podstawie dostępnej literatury przedmiotu. Stąd wyniki badań stanowią indywidualnie stworzony zbiór już funkcjonujących w przestrzeni naukowej faktów. Nie umniejsza to jednak moim zdaniem samemu badaniu, ponieważ autor podjął się dość ambitnego zadania - badania podmiotów które są największymi i dość hermetycznymi w aspekcie udostępniania informacji serwisami zarówno w Polsce jak i na świecie. Wyniki badań przedstawiono w 11 tabelach. Pod każdą tabelą autor dokonał opisu uzyskanych wyników i sformułował wnioski. W podrozdziale 4.3 autor przeprowadził analizę wpływu, na podstawie wyników której możliwe było sformułowanie rekomendacji dotyczących najlepszych praktyk zarządzania. Poszczególne rekomendacje i ich wpływ na ZSI przedstawiono na rysunkach 4.2 do 4.9.

Jak wspominałem wcześniej autor w tej części empirycznej podjął się realizacji dość ambitnego celu jakim była analiza największych serwisów internetowych w Polsce i na świecie. Konsekwencją tej decyzji autora są moim zdaniem niepełne i przypuszczam, że w wielu przypadkach częściowo nieaktualne informacje (np. w tabeli 4.1 autor pisze, że do analizy serwisu YouTube.com użył pozycji literaturowej z 2010 i 2011 roku).

Przeglądając załącznik nr 1 można również zauważyć brak pozycji le. W pierwotnej recenzji wskazałem, że nie wszystkie pytania badawcze udało się zrealizować, np. pytanie le: *„Jaki obrót i zysk osiągnęła organizacja w roku 2021 w walucie euro?”*. Autor więc w wersji poprawionej po prostu skasował ten podpunkt. Nie należało kasować tego pytania z załącznika, ponieważ jest to narzędzie badawcze, które zostało użyte w pracy. Dodatkowo, pozostały teraz podpunkty: a,b,c,d,f,g,h (bez podpunktu e). Aby poprawnie wykonać korektę tekstu należało uzasadnić dlaczego ten podpunkt nie został zrealizowany. Rzeczywistość badawcza czasem koryguje pewne założenia i pewnych punktów scenariusza może nie udać się zrealizować. Należy jednak w takim przypadku odpowiednio to opisać. Obecna forma przedstawienia scenariusza badawczego bez punktu „e” jest dość dziwna.

Zbyt ogólnie formułowane są również nagłówki tabel. Przykładowo: *„Polityka zarządzania zasobami ludzkimi”* w tabeli 4.4 w której to kolumnie wymienia się m.in. takie pozycje jak: *rekrutacja, szkolenia, ocena pracowników, wynagrodzenie*. Zarządzanie zasobami ludzkimi to bardzo szerokie pojęcie, nie odnoszące się poza tym do poszczególnych osób jako pracowników ale do zasobów którymi dysponują.

Niezrozumiałe jest również zawarcie w załącznikach opracowanych map wpływu, Adnotacja odnośnie takiej mapy znajduje się przy każdym rysunku z rekomendacjami. Czy nie warto byłoby tych map umieścić z odpowiednim opisem w tekście tego rozdziału?

Reasumując, pomimo zauważonych uchybień, rozdział 4 uważam za wartościowy i posiadający wkład naukowy w analizowaną pracę. Moim zdaniem, miałby jednak większy

potencjał, gdyby do samych badań wybrano serwisy z większą możliwością pozyskania danych empirycznych.

Rozdział piąty, empiryczny, pt. „*Analiza czynników wpływających na wybór strategii zarządzania serwisem internetowym z punktu widzenia użytkownika*” zawiera badania ankietowe przeprowadzone przez doktoranta od maja 2022 roku do kwietnia 2023 roku. Badanie, przeprowadzone na podstawie załącznika 2 dołączonego do pracy doktorskiej zrealizowano metodą doboru nielosowego na łącznej liczbie 216 osób zamieszkujących na terenie Polski. Na stronie 155 autor pisze, że „*Do badania wytypowano 231 osób, jednak 11 z nich zostało odrzuconych ze względu na brak doświadczenia w dziedzinie IT. Dodatkowo odrzucono cztery sugestie przesłania ankiet do kobiet spełniających kryterium posiadania doświadczenia z IT, aby zachować ustaloną strukturę podziału na płeć, jak przedstawiono wcześniej w tabeli 5.1.*”. Przeprowadzone badania oraz uzyskane wyniki badań w mojej opinii można uznać za rzetelne a samo ich opracowanie wykazuje umiejętność prowadzenia pracy naukowej.

Mam do tego rozdziału dwa pytania:

1. Z jakiego powodu na respondentów wybrano osoby posiadające doświadczenie z IT?

Analizując kwestionariusz badawczy nie zauważyłem pytań z którymi nie poradziłby sobie przeciętny użytkownik komputera. Ponadto sam tytuł rozdziału wskazuje „*z punktu widzenia użytkownika*”. Autor pisze wprawdzie, że wybór takiej grupy badawczej pozwolił mu na uzyskanie wyników z punktu widzenia użytkowników posiadających „eksperckie oko”, ale przecież witryny tworzone są dla szerokiego grona odbiorców a nie ekspertów. Opinia przeciętnego użytkownika byłaby moim zdaniem bardziej znacząca. Wprawdzie specjaliści IT też są użytkownikami, więc badanie wśród specjalistów IT też jest poprawne i w żaden sposób nie podważa jego wyników, ale postawione przeze mnie pytanie dalej pozostaje w mocy.

2. Jaki jest powód podziału doboru respondentów ze względu na płeć? Jest to moim zdaniem niepotrzebne, czego skutkiem było odrzucenie, być może ciekawych odpowiedzi od czterech kobiet. Czy jest to efekt określonych przemyśleń doktoranta? Jest to dość ciekawe, tym bardziej, że sposób doboru próby badawczej tego nie wymuszał.

Mam również co do tego rozdziału pewną wątpliwość, podobną jak w rozdziale czwartym: dlaczego przebieg wykonywanych obliczeń w ramach badań ankietowych został ujęty w formie załącznika 3? Sądzę, że lepszym rozwiązaniem byłoby umieścić te informacje w tekście rozdziału z odpowiednim komentarzem. Takie rozwiązanie wzbogaciłoby treść części empirycznej pracy.

Pomimo powyższych pytań i uwag uważam, że rozdział 5, zawierający bardzo ważną, moim zdaniem, w pracy część badawczą stanowi istotny wkład w recenzowaną pracę doktorską.

Rozdział szósty, pt. „*Modele strategii zarządzania serwisem internetowym*” jest najważniejszym moim zdaniem rozdziałem w recenzowanej pracy. Stanowi podsumowanie zarówno rozważań literaturowych jak i empirycznych w postaci realizacji autorskiego modelu

strategii zarządzania serwisem internetowym. W kolejnych podrozdziałach doktorant prezentuje efekt swojej pracy naukowej w postaci graficznego przedstawienia modelu (rys. 6.1) wraz z jego ujęciem procesowym (rys. 6.2) oraz opisem działania. Przedstawia architekturę technologicznego silnika modelu strategii zarządzania serwisem internetowym składającego się z czterech głównych etapów, do których należą: pozyskiwanie danych, przetwarzanie i czyszczenie danych, analiza danych oraz budowa modelu oceny i rekomendacji ZSI. Każdy etap został opisany przez doktoranta. Warto również zauważyć, że autor oprócz zalet swojego modelu wyszczególnia również ograniczenia związane z jego użytkowaniem, co pozwala spojrzeć na zaproponowane rozwiązanie w sposób obiektywny z jednoczesnym nakreśleniem ewentualnych przyszłych badań nad udoskonalaniem zaproponowanego rozwiązania.

Opracowany przez doktoranta model umożliwiający tworzenie modeli częściowych (real time) oraz przedstawione wnioski weryfikują postawioną w pracy hipotezę badawczą. Sam model natomiast realizuje postawiony cel badawczy.

Pewien niedosyt w rozdziale szóstym budzi fakt, że rozdział ten będąc w pewnym sensie „ukoronowaniem” prac doktoranta jest jednocześnie rozdziałem najkrótszym, mieszczącym się zaledwie na 14 stronach maszynopisu. Brakuje w nim bardziej dogłębnej analizy zaproponowanego modelu. Niewątpliwie dużą wartością dodaną byłaby również próba sprawdzenia działania modelu w praktyce.

7. Ocena merytoryczna pracy

W mojej ocenie przedstawiona praca doktorska zawierająca badania literaturowe i empiryczne, a w rezultacie całość postępowania badawczego, stanowi podstawę do dalszych postępowania w zakresie nadania mgr Thomasowi Naprawskiemu stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

W szczególności uważam, że:

- podjęta tematyka badawcza jest aktualna;
- określona przez doktoranta luka badawcza jest istotna z punktu widzenia teoriopoznawczego jak i utylitarnego, co podkreśla oryginalny problem badawczy podjęty w rozprawie;
- doktorant prawidłowo po względem merytorycznym dobiera pozycje literaturowe do poszczególnych zagadnień rozpatrywanych w rozprawie. Jedyne zastrzeżenia, uwzględnione w części „ocena układu i treści pracy” dotyczą wybranych pozycji ze względu na datę ich publikacji;
- przedstawione wyniki badań w mojej opinii są wiarygodne a same badania przeprowadzone w sposób rzetelny;

- doktorant umiejętnie formułuje wnioski z przeprowadzonych badań literaturowych i empirycznych;
- podjęta tematyka badawcza jest na tyle aktualna i obszerna, że pozwala na kontynuowanie kolejnych badań w przyszłości;
- główny cel pracy został osiągnięty a hipoteza badawcza potwierdzona.

8. Ocena formalna pracy

Stwierdzam, że doktorant poprawnie posługuje się współczesnym językiem polskim oraz terminologią naukową w przedmiotowym zakresie. Praca napisana jest z zachowaniem logicznego ciągu wywodów. Każdy rozdział opatrzony został krótkim wstępem, co dodatkowo zwiększyło czytelność pracy jako całości. Autor nie ustrzegł się jednak wielu uchybień związanych z błędami stylistycznymi, gramatycznymi czy też używaniem niepoprawnych zwrotów np. „*opracowanie w oparciu o literaturę podmiotu*” na stronie 33.

Pomimo powyższych uchybień w całości pod względem formalnym pracę oceniam pozytywnie.

9. Konkluzja końcowa

Poddając ocenie kwalifikacyjnej całość pracy uważam, że Pan mgr Thomas Naprawski wykazał się ogólną wiedzą teoretyczną w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Ponadto udowodnił, że ma umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowo-badawczej. Przedstawioną mi pracę doktorską jako całość oceniam pozytywnie. Ma ona zarówno walory teoriopoznawcze jak i użytkowe. Stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego jak i zastosowania wyników własnych badań do ewentualnego wykorzystania w sferze gospodarczej.

Reasumując stwierdzam jednoznacznie, podtrzymując jednocześnie swoją decyzję z pierwszej recenzji, że pomimo zgłoszonych zastrzeżeń i uwag, rozprawa doktorska mgra Thomasa Naprawskiego spełnia ustawowe wymogi stawiane pracom doktorskim (ustawa z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789)). Wobec tego wnoszę o przyjęcie recenzowanej dysertacji doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Dr hab. inż. Paweł Kobis, Prof. PCz

